

עץ משפט
גר מצוה

מו א מיי פ"א מה'ל נדרים הלכה טו סגמ לאוין רמב:

מו ב מיי פ"ג מה'ל נדרים הלכה יג] יד סגמ לאוין רמב טו"ע י"ד סקטנ לרל סקעף נד:

נוסחת הריב"ן

[א] כנסתא: [ב] ס"א צינגא ויהיו לצסוף כ"ו: [ג] צביי כתוב כאן ג'יון דלשז נאכל אלף לשני ימים וילנה אחד דלאלף למימר להכי חתפים צינגא שנה אינא נאכל אלף לשני ימים וילנה אחד אלף הכא ליכא למימר דלתפים צינגא דל"ח מאי מאי אהני דנזריה סק"ד וחתי"ב מה"ד אצל הכא: [ד] דצינגא: [ה] [ו] יוסף נאכו דלחמיך האי דקאמרה: [ז] כסולא: [ח] להסיר להסיר: ט] לא: י] אסורין:

מוסף רש"י

דבעי רמי בר חמא. דפי' נדרים, הרי עמי כבשר ובחי שלמים. ומוקיס התם דמזמית דהימנא גביה ואמר וזה ואשה שנדרה נזויר ושענה נזירתה ואמרה ואני נזויר בעלה לנאשנה, אפילו למאן דלמר מיגז גיין היינו דבעי רמי (דאמיה בשמו). בעיקרא מופסי. בעיקר זכחי שלמים כמו שהיה לפני זריקת דמים שאקרי (נדרים יא.). הריני נזירה בעקבך. הא מילתא איכא למכטי למי"ד מיגז גיין אי אמר פירוש הריני בעקבך אי שריא נהפרת האשונה, אצל אסורא חל עליה (דאמיה בשמו).

פ' הרא"ש

רב זוטרא בריה דרב מארי אמר היינו דרמי בר חמא דבעי רמי בר חמא הרי עלי כבשר ובחי שלמים מהו פי' ר"ת רב זוטרא דהיון דלשז נאכל אלף לשני ימים וילנה אחד דלאלף למימר להכי חתפים צינגא שנה אינא נאכל אלף לשני ימים וילנה אחד אלף הכא ליכא למימר דלתפים צינגא דל"ח מאי מאי אהני דנזריה סק"ד וחתי"ב מה"ד אצל הכא: [ד] דצינגא: [ה] [ו] יוסף נאכו דלחמיך האי דקאמרה: [ז] כסולא: [ח] להסיר להסיר: ט] לא: י] אסורין כולן. וי"ל הראשון הותר כולן. וי"ל

דלא נדיח דחכם דעוקר הנדר עשה הנדר טעות והיו כאילו לא נדר מעולם אבל בעל שמפר בלא חרטה כיון שאינו עושה הנדר טעות היה נדר באותה שעה ויכולה להתפס בה. אך גזירת הכתוב שיבטל לה בעלה ולא תספוג מ' על השתת ה"ן ונטמאת למיחה. וא"ת היכא בעי למפשוט מהכא אמר דרמי בר חמא דהויא לאחור וליקח כדמוכח סוגיית דהתם חלין צינמיר בה בדהשתא קא מתפסי. אבל אמר דרמי קודם שהפיר לה בעלה הולקח כדמוכח למימר בעיקר קא מתפסי. וי"ל כיון דמיעקר עקר. איגליא מלתא דבשעה שאמר ואני היתה הראשונה מותרת והוי"ל כמתפסי בבשר ובחי שלמים לאחר זריקה. וא"ת השתא דאמר' דבעיקרא קא מתפסי א"כ אפי' אמרה ואני אחר שהפיר לה בעלה תהא אסורה מידי דהוה מתפסי בבשר ובחי שלמים לאחר זריקה דפשטי' מהכא דבעיקרא קא מתפסי וי"ל דלא דמי

דוראי בשלמים אפי' לאחר זריקה שם ובח עליהם ואיכא למי' דכוונתו להתפסי בעיקרו אבל אשה לאחר הפרה אין שום נזירות עליה והוי כאדם שלא נדר מעולם ואמר חברו עליו ואני: מי דמי התם כיון דאמר הרי עלי כבשר ובחי שלמים

אע"ג דמצי אכיל ליה בחוץ מיקדש קריש ואיכא למי' מטע' טעי האי נדר וסבור שיכול להתפסי בשלמים לאחר זריקה ולכן דאמר בצננא קא מתפסי. אבל הכא ליכא למטעי ולמי' דבצננא קמתפסי. והיה קשה להר"ם ע"ד פירוש שטה זו

רב:

איכא דאמרי היינו דרמי בר חמא ודאי' איכא למיפשט צעיא דרמי מצרייתא דלעיל ואין לדחות דחיה זו שצא לחלק צניינס דודאי דמו אהדדי: **אִמְרָה** אַה הריני בעיקבך. פירוש האשה שנדרה נזויר ושמענה נזירתה ואמרה לה הריני בעיקבך ואנתה תשופנו עקב (בראשית ג) כלומר צסוף דרכך אס מותר את גם אני אהיה מותרת שלא אקבל עלי נזירות ולא יחול עלי או דלמא כי מקמי דליפר לה בעלה אסורה כי בעיקבך יס לפרשו כמו עקב אשר שמע אברהם צקולי וגו' (סס כו) ואפילו אס מותר הראשונה השניה אסורה דנדרתנה להיות כמעיקרא קודם שיפר לה בעלה וכשאמרה בעיקבך כאילו אמרה ואני דאמרינן לעיל צצרייתא היא מותרת ונזירתה אסורה דכיון דחל עליה נזירות לא פקע בהמתת הראשונה דצעל מיגז גיין: **וְאִי ס"ח** **בי אמר** בעיקבך בעיקרא קמתפסי. ואפילו מותר הראשונה השניה אסורה א"כ צמתנימין נמי אמאי אינו מיפר לה ליפר לה ידיה ולוקיס ידיהי אלף ש"מ צכולה מלתא מיתפסי ואותה ע' שאמרה בעיקבך היא נמי מותרת וזריכות לשון צעלמא הוא וה"ג דעת הבעל כי אמר לה ואני דעתיה אכולה מילתא אס מותר היא שגם הוא יהיה מותר ולא יחול הלכך לא מצי מיפר דקאי צלא יחל דברו ואס תאמר והא צמתנימין לא אמר כ"א ואני וי"ל דהכי מדמי ליה דכי היכי דאשה דלמרה הריני בעיקבך צכולה מילתא ה"ג צעל צכולה מילתא מיתפסי דנהי דודאי דאיניש צעלמא שאמר ואני דעתו כמעיקרא מפני שאין צידו להסיר ואינו נותן דעתו להסיר אצל צעל שצידו להסירה דעתו להסיר

יותר משאר מתפסיס והוי כאילו אמר הריני בעיקבך ודמי לא לעולם כמעיקרא מתפסי ומ"מ אינו יכול להפר הכא כיון דלמר ואני כאומר קיים ליכי דמי אי מיתשיל אהקמום מיפר ואי לא לא: **וּרְבִּינְהוּ** הריני נזיר ואת ואמרה **אמן שניהם אסורין ואי לא: שניהם מותרים מפני שתלָה נדרו בנדרה.** וסבירא ליה דצעל מיעקר קא עקר ואי יפר לה גם שלו יותר [וקאין] צלא יחל דסבירא ליה לתנא דצרייתא דהכי קאמר הריני נזיר אס את ואפילו לא אמר אס ולכך אס אמרה אמן שניהן אסורין והיינו דקפריין אמתני' דקתני כי אמר לה הריני נזיר ואת דמיפר שלה ושלו קיים ואס לאו שלא אמרה אמן שניהם מותרין מפני שתלה נדרו צנדרה ולא א' דינא להיות נזיר אס לא תהיה גם היא נזירה: **אִמְרָה** צנדרה אמר. צרישא מיפר שלה ושלו קיים כמתני' [ג] ומצי צרישא שניהם אסורין עד שלא יפר ולא כמו שהיינו צסורין מעיקרא שאינו יכול להפר את שלה דנהי דסיפא משמע שתלה נדרו צנדרה דקאמר ואס לאו שניהם מותרין אפי"ה יכול להפר שלה משום דסבירא ליה להאי תנא דצעל מיגז גיין וחוה החידוש דלתא לאשמעין אצל רישא דקתני אסוריס כל זמן שלא הפר אין זה שום חידוש דפשטא דשניהם אסורין כל זמן שלא הפר: **אִבְרִי אמר אפי'** **תימא** בדקתני ברייתא **בגון דאמר ואפי' את דקא תלי נדרו בנדרה מתנ'** דקתני הריני נזיר ואת **משום הכי מיפר** **שלה ושלו קיים.** [פ'] צצרייתא כגון דאמר לה הריני נזיר ואס' את שתלה נדרו צנדרה כלומר אס את נזירה גם נזירות יחול [לפיכך] שניהם אסורין ואינו יכול להפר כדמשמע לישנא דשניהם אסורין והיינו טעמא לפי שתלה נדרו צנדרה ואס יפר את שלה גם את שלו יתצטול וקאי צלא יחל דסבירא ליה דצעל מיעקר עקר ומתני' דקתני הריני נזיר ואת פירוש שאינו מולה נדרו צנדרה אלף הוא מקבל אנפשיה ממנה נפשא ד[ואת פי' שאינו מולה נדרו צנדרה אלף הוא מקבל נזירות אנפשיה ואת דקאמר ששאל לה אס גם היא מציא לקבל נזירות אנפשה ואת דקאמר ששאל צתמניה^א

מי שאמר פרק רביעי נזיר

מר **זוטרא** **צריה דרצ מרי אמר.** הא דמיציעיא לן הכא אשה שנדרה נזויר ושמענה נזירתה ואמרה ואני ושמענ בעלה של ראשונה והפר לה אפילו למ"ד צעל מיגז גיין היינו דבעי רמי צר חמא צפ"ק דמסכת נדרים ט): **הרי עלי צנצר זכחי שלמים.** כגון שמונח לפניו צשר זבח שלמים ומחית נמי דהיתרא קמיה ואמר זה כזה מהו: **כי מתפסי איניש בעיקרא מתפסי.** כדהויין הני זכחי שלמים קודם זריקה ואסירא: או **דילמא** ^[א] **צִנְנָנָא מתפסי.** צתמירא דלות ציה וליינו לאחר זריקה שהותר צשר צאכילה ושריא. ^[ב] צִנְנָנָא היינו לצסוף דכל דצר שהוא חס מנטעין לצסוף. וה"ג לגבי הך איתתא כי אמרה ואני אי אמרת דבעיקרא מתפסי הויא לה כקודם הפרה ואסירא ואי אמרת דמיתפסה צִנְנָנָא הויא לה כלאחר הפרה ושריא: **מי דמי הסס כי אמר הרי עלי צנצר זכחי שלמים.** אפי' אמרת דצִנְנָנָא מיתפסי אפ"ה אסור דזכחי שלמים לאחר זריקת דמים מיקדש קדיש ^[ג] דלדיו נאכל אלף לשני ימים וילנה אחד ^(א) דאיכא למימר הכי איתפסי צִינְנָנָא דאס לא כן מאי אהני דיצוריה: **אצל הכא כו'.** ולא דמי כלל ומהכא לא תפשוט: **איכא דאמרי היינו דרמי צר חמא.** דלמר אע"ג דלאחר זריקת דמים מיקדש קדיש כיון דמצי אכיל ליה חוץ לחומת עזרה צכל העיר אי אמרת ^[ד] צִינְנָנָא תפסי ודאי שרי אלף הכי איציעיא ^[ה] לן א[(ודאי) אמרה ^(ו) לו: **הריני בעיקבך.** וצא צעלה של ראשונה והפר לה אליצא דמ"ד צעל מיגז גיין מהו [מין ו] אמרינן הא דקאמרה לה הריני בעיקבך ^[ז] צכולי מלתא משמע אס לנזירות לנזירות אס ^[ח] להיפר היפר וכיון דהיפר צעלה לראשונה מישתתריא נמי משמע צסוף: או **דלמא כמיקמי דליפר לה צעלה.** משמע דמשמע כמו דלמרה הריני נזירה כמותיך עד סוף נזירותה דהיינו להפרה דצעל נזירותה משעה ואלוה עד שהפר לה צעל וכשהפר לה צעל ואלוה לה צסוף נזירותה ולעולם מיקמי דליפר לה צעל קאמרה וכי הפר לה צעלה לראשונה אסורה נזירתה: **ס"ש האשה שנדרה נזויר ושמע צעלה ואמר ואני אינו יכול להפר ואי ס"ד די אמר לה הריני בעיקבך** ^(א) **כמעיקרא.** מקמי הפרה משמע וקיימא לן נמי דצעל מיגז גיין וכ"ש היכא דלמר ואני סתם ולא אמר בעיקבך דמשמע דבעיקרא מיתפסי א"כ אשתתח דכי קאמר לה ואני משמע דניחא ליה דמתקיים עליה נזירות עד דלימא איהו ואני ולקביל עליה נזירות וליפר לה נזירות דידה ולקיים נזירות דידה הא ^[ב] ללאו איתפסי צנדרה אלף צמתקמי הפרה אלף ללאו ש"מ מדלדיו יכול להפר לה [ג] דצכולה מילתא מיתפסי והלכך הוא לא מצי מיפר דאי מיפר את שלה נמנא מיפר את שלו. הא אשה אחרת דלמרה לה הריני בעיקבך כיון דהיפר צעל לראשונה איכי נמי מותרת: **לא לעולם.** אימא לך דבעיקרא מתפסי: **והכא.** טעמא מאי הוא דלא מצי מיפר לה דכיון דלמר נזיר ואני כאומר קיים ליכי דמי: **הריני נזיר ואס ואמרה אמן מיפר את שלה.** והאי דלמר לה ואת לא הוי קיום לפי שאין אדם יכול להזיז לא אשתו צנזיר: **מפני שחלה נדרו צנדרה.** דמשמע דקאמר הריני נזיר אס את תהא נזירה וכיון דלא אמרה אמן שניהם מותרין: **אצי אמר אפי' סימא** ^(ו) . שניהם ו' מותרין ולא קשיא וצמאי עסקינן צצרייתא כגון דלמר לה הריני נזיר ואת דמשמע דקאמר לה הריני נזיר אס תהא נזירה והלכך היכא דלמרה אמן שניהם אסורין וכי לא אמרה אמן שניהם מותרין שכן הוא מולה נזרו צנזרה: ומתנימין

צשון שאלה קאמר לה כלומר רוצה את להיות נודרת כמו כן: **צאשה**

דרמי בר חמא לאחר זריקה מהו וכל סוגיאי דהתם מוכחא דלאחר זריקה (דמיא) [מיייר ומיהו י"ל] דאין זה מדובר רמי בר חמא דאיהו בסתם קא בעי אלא סוגיאי דהתם ס"ל דלאחר זריקה קא בעי. ולכך כתבו בבעיא דרמי בר חמא לאחר זריקה מהו וסוגיא דהכא סברה דלפני זריקה קא בעי. וכה"ג אשכחן בבעיא דאומן קונה בשבח כלי דמפי' לה תלמודא פ' מהקביל לענין עובר בבל תלין ובפ' הגזול קמא מפ' לה בענין אחר. וכן בעיא ריש שנוי לצרורות מפ' לה תלמודא פ' כצד הרגל בכמה אנפי'. איכא דאמרו היינו דרמי בר חמא ואין לחלק צביהם ואי אמרינן הכא דבעיקר מתפסי ה"ה בדרימי בר חמא ובמציא ליה אי אמרה הריני נזירה בעקבך מי אמרינן בעקבך בסוף משמע וכשהפר לה בעלה גם זאת משמע או דלמא בעקבך הוי כמו בעקרך ואסורה. תא שמע האשה שנדרה נזויר ושמע הבעל ואמר ואני יכול להפר והשתא ס"ל כיון דבדי הבעל להפר הוי כאילו אמר בעקבך כי בו תלוי סוף נדרה. ואי ס"ד בעיקרא ליפר לה זירה ולוקיס דידה כי בתפרתה לא יתבטל נדרו אלא ודאי כבולא מילתא מתפסי ואס יפיר לשלה גם נדרו בטל. ומימניו הריני נזירה ואת ואמרה אמן שניהם אסוריס ואס שלא אמרה אמן שניהם מותרים שלא רצה להיות נזיר אא לא תהיה גם היא נזירה אמר רב יהודה תני ברישא מפר את שלה ושלו קיים. כדתנינ' במתני' ואע"ג דסיפא משמע שתלה נדרו צנדרה דאם לא גמרה שניהם מותרים. איכא למי' בריאא תלה נזירותו בקבלת נזירותה הלכך אם לא קבלה עליה גם היא אינו נזיר אבל אם קבלה עליה לא תלה הפקעת נדרו

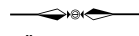
מסורת הש"ס

(א) נדרים יא: ע"ש, (ב) [מוספתא צ"ג], (ג) י"ל (א, ב) צ"ל נלה,

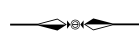
הגהות הב"ח

(א) גמ' לעולם בעיקרא קא מתפסי והכא: (ב) רש"י ד"ה מר זוטרא וכי דמס' נדרים י"ג סוף דף יא ע"ב: (ג) ד"ה מי דמי וכי וילנה אחד ואיכא למימר דהכי איתפסי צִינְנָנָא דאס לא כן מאי אהני: (ד) ד"ה איכא דלמרי וכי אמרה לה הריני וכי נמי נזירתה דבעיקבך משמע גמי צסוף כצ"ל והד"א: (ה) ד"ה מ"ש האשה וכי בעיקבך בעיקרא מקמי הפרה וכי עליה נזירות ליפר לה וכי דידה דהא לא חלי איתפסי וכי והלכך הוי דלא מצי מיפר דליהוי מיפר את שלה דנמצא מיפר את שלו: (ו) ד"ה אצי אמר אפי' מימא בדקתני שניהם:

הגהות מהר"ב רנשבורג

[א] רש"י ד"ה איכא דלמרי וכי' אלף הכי איכיב לך דאי אמרה לה כצ"ל: [ב] ד"ה מ"ש וכי' אלף ללא ש"מ מדלדיו יכול להפר לה. כאן סק"ד וחתי"ב מה"ד דצכולה מילתא מיתפסי והלכך הוא לא מצי מיפר לה וצ"ל: [ג] תוס' ד"ה אמר ר"י מהו וכי' כמתנימין ומצי מלת ומי נמחק. וי"צ ודקמתי: [ד] ד"ה אצי אמר ואני אלף הוא מקבל אנפשיה ממנה נפשא ואת פי' שאינו מולה נדרו צנדרה אלף הוא מקבל נזירות אנפשיה. מימנא אלו מן ואת עד אנפשיה נמחק. א"מ.

הגהות התוספות

1. מימנא ואותה נמחק וי"ל וזה אשה שאמרה הריני בעיקבך היא כו'. 2. י"ל אס. 3. י"ל אס. 4. מימנא ששאל צתמיה נמחק.

פ' הרא"ש (המשך)

דבעי' למי' ליה למר זוטרא דאע"ג דבעל מיעקר היה חבונה אסורה. דהיכא פשיטא ליה לתלמודא דאי מפיק עקר דחברתה שריא והיה מפרש דודאי מהך ברייתא פשטי' דמינו גיין ופליגי אברייתא דלעיל וה"ק מר זוטרא תפשוט מהכא בעיא דרמי בר חמא הרי עלי כבשר ובחי שלמים מהו. וס"ל דבעיא דרמי בר חמא היה במתפסי לפני זריקה ואח"כ נזרק הדם כי מתפסי איניש בעיקר מתפסי כמו שהיה עתה. או דלמא בצננא מתפסי כיוון שירדע שהדם עומד לזרוק וכיון דהזייה הכא דאי מיגז גיין חברתה אסורה ש"מ בעיקר מתפסי שגם היא יודעת שסופה יכולה לבוא לידי היתר ע"י הפרת הבעל. ומיהו קשה דבנדרים ט) משמע

^[א] י"ל משמע דלאחר זריקה מיייר דהא אמר שם כסדיא לאחר זריקה מהו וכל סוגיא וכי: